48980 - Mülkün Ve Tasarrufun Yaratılmışlara Nispet Edilmesi

Soru

Mülk ve tasarrufun bir mahlûka nispet edilmesi sahih midir? Oysa bunlar, Allah Teâlâ'nın kendisiyle tevhid edilmesi gereken rubûbiyet fiillerindendir.

Cevap özeti

Mülk ve tasarrufun mahlûklara nispet edilmesinde bir sakınca yoktur. Ancak bu mülk ve tasarruf sınırlıdır; her şeyi kuşatan genel ve mutlak mülk ve tasarruf değildir ki bu yalnızca Allah Teâlâ'ya aittir.

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Allah Teâlâ'yı mülkte birlemenin gerekliliği

Kulun, mülkün yalnızca Allah Teâlâ'ya ait olduğuna; mahlûkatı ancak onları yaratan Allah onları sahibi olduğuna inanması gerekir. Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurur:
"Göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır." (Âl-i İmrân 19)

Ve yine şöyle buyurur:
"De ki: Her şeyin hükümranlığı kimin elindedir?" (Mü'minûn 88)

Allah'tan başkası için mülkiyetin ispat edildiği nasslara gelince; mesela Allah Teâlâ şöyle buyurur:
"Ancak eşleri veya sahip oldukları cariyeleri hariç; çünkü onlar kınanmazlar." (Mü'minûn 6)

Ve şöyle buyurur:
"Yahut anahtarlarına sahip olduğunuz yerler..." (Nûr 61)

Bu mülkiyet, Allah Teâlâ'nın mülkünden birtakım farklarla ayrılır:

1- Mahlûkun mülkü sınırlıdır; bu mahlûkattan ancak az bir kısmını kapsar. İnsan, elinin altındaki şeye sahip olur; başkasının elinin altındakine sahip olmaz.

2- Bu mülk, nitelik bakımından da eksiktir. İnsan, sahip olduğu şey üzerinde tam bir mülkiyete sahip değildir. Bu sebeple ancak şer'an kendisine izin verilen şekilde tasarruf eder. Mesela malını yakmak veya hayvanına eziyet etmek istese, buna izin verilmez. Oysa Allah –Subhânehu– her şeyi kuşatan genel ve mutlak bir mülkiyete sahiptir.

Allah Teâlâ'yı tasarrufta birlemenin gerekliliği

Allah'ı tasarrufta birlemek; kulun, gerçek anlamda tasarruf edenin yalnızca Allah olduğuna inanmasıdır. Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurur:
"De ki: Sizi gökten ve yerden kim rızıklandırıyor? İşitme ve görme yetisini kim elinde tutuyor? Diriyi ölüden, ölüyü diriden kim çıkarıyor? İşleri kim düzenliyor? Onlar 'Allah' diyeceklerdir. De ki: Öyleyse sakınmaz mısınız? İşte bu, sizin gerçek Rabbiniz olan Allah'tır. Haktan sonra sapıklıktan başka ne vardır? Öyleyse nasıl çevriliyorsunuz?" (Yûnus 31)

İnsanın tasarrufu ise, elinin altındaki şeylerle sınırlıdır ve şer'an kendisine izin verilen ölçüyle kayıtlıdır.

Buna göre, mülk ve tasarrufun insana nispet edilmesinde bir sakınca yoktur. Ancak bu mülk ve tasarruf sınırlıdır; her şeyi kuşatan genel ve mutlak mülk ve tasarruf değildir ki bu yalnızca Allah Teâlâ'ya aittir.

Daha fazla bilgi için şu cevaplara bakınız: (304986), (302845), (13379).

Allah en iyi bilendir.